

COLLEGEBSLUIT

Onderwerp: Aanwijzen van Kerkweg 1C en Achterzeedijk 64 als gemeentelijk monument	College B&W: 5 september 2023	Zaaknummer:

gelet op

Erfgoedverordening Barendrecht 2016

BESLUIT:

1. De telefooncentrale aan de Kerkweg 1C aan te wijzen als gemeentelijk monument.
2. Het voormalige poldergemaal aan de Achterzeedijk 46 aan te wijzen als gemeentelijk monument.
3. De brieven aan de rechthebbenden, inclusief de individuele aanwijzingsbesluiten, vast te stellen en te versturen.
4. De brief aan de erfgoedcommissie vast te stellen en te versturen.
5. De raadsinformatiebrief vast te stellen en te versturen.

Aldus besloten in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders Barendrecht van 5 september 2023.

Collegevoorstel

Onderwerp: Aanwijzen van Kerkweg 1C en Achterzeedijk 64 als gemeentelijk monument	College van burgemeester en wethouders 5 september 2023	
Portefeuillehouder Dirk Vermaat		Openbaar

Geadviseerd besluit

1. De telefooncentrale aan de Kerkweg 1C aan te wijzen als gemeentelijk monument.
2. Het voormalige poldergemaal aan de Achterzeedijk 46 aan te wijzen als gemeentelijk monument.
3. De brieven aan de rechthebbenden, inclusief de individuele aanwijzingsbesluiten, vast te stellen en te versturen.
4. De brief aan de erfgoedcommissie vast te stellen en te versturen.
5. De raadsinformatiebrief vast te stellen en te versturen.

Voorstel

Inleiding

In de collegevergadering van 20 juni 2023 heeft het college zich voorgenomen om twee panden aan te wijzen als gemeentelijk monument. Dit waren: het voormalige poldergemaal aan de Achterzeedijk 46 en de telefooncentrale aan de Kerkweg 1C te Barendrecht.

De aanwijzingsprocedure is daarop gestart met een schriftelijke kennisgeving aan de eigenaren. Zij kregen tot 1 augustus 2023 de gelegenheid om over de voorgenomen aanwijzing een zienswijze in te dienen. De eigenaar van de telefooncentrale aan de Kerkweg 1C (Koninklijke KPN N.V.) heeft geen zienswijze ingediend. Waterschap Hollandse Delta heeft met een brief van 25 juli 2023 een zienswijze ingediend. De zienswijze wordt inhoudelijk toegelicht bij de kanttekeningen.

Er kan nu een definitief besluit genomen worden over het aanwijzen van panden als gemeentelijk monument.

Beoogd effect

Behoud van cultuurhistorische waarden in Barendrecht

Relatie met beleidskaders

- Erfgoedverordening Barendrecht 2016
- Dijkenvisie Barendrecht

Argumenten

1.1 De aanwijzing van de telefooncentrale aan de Kerkweg 1C dient het behoud en bescherming van belangrijke cultuurhistorische waarden in Barendrecht.

De telefooncentrale is een mooi voorbeeld van wederopbouwarchitectuur. Het gebouw is van architectonische waarde door de kenmerkende hoofdvorm (souterrain, schilddak op uitgemetselde

goot en regelmatige vensterverdeling), de karakteristieke entree met natuurstenen omlijsting en de originele metalen lantaarn. Telefooncentrales met een dergelijk hoogwaardig ontwerp zijn zeldzaam. Het pand is goed onderhouden en verkeert in originele toestand. Door de goede zichtbaarheid op de hoek van de straat is het pand goed zichtbaar en beleefbaar.

1.2 De Erfgoedcommissie heeft een positief advies gegeven over de aanwijzing van het pand aan de Kerkweg 1C tot gemeentelijk monument.

1.3 Dit besluit is in lijn met het voornemen om aan te wijzen als gemeentelijk monument van 20 juni 2023.

1.4 Bij de aanwijzing is rekening gehouden met het gebruik van het monument

Het pand is functioneel voor zijn specifieke bedrijfsvorm. Bij de redengevende beschrijving is daar rekening mee gehouden.

2.1 De aanwijzing van het voormalige poldergemaal aan de Achterzeedijk 46 dient het behoud en bescherming van belangrijke cultuurhistorische waarden in Barendrecht.

De dijken zijn van cruciale betekenis voor de geschiedenis van Barendrecht. De oude dorpskern is eraan ontstaan, ze zorgden voor bescherming tegen hoog water, vormden de belangrijkste infrastructurele routes en ze maakten gebruik van de polders voor land- en tuinbouw mogelijk. De bebouwing langs de dijken, zowel in het dorp als in het buitengebied, is in hoge mate beeldbepalend. Ook de voorzieningen voor de waterhuishouding bevinden zich langs de dijken en zijn van hoge cultuurhistorische waarde.

Het poldergemaal, gebouwd in het interbellum, heeft een historische locatie omdat het gelegen is op de plek van een vroegere spui-sluis van de Oude Haven en omdat het gebouwd is op de fundamenten van het vroegere stoomgemaal. Het is van grote betekenis voor de geschiedenis van de polderbemaling langs de dijken in Barendrecht. Het gebouw is van architectonische waarde vanwege de duidelijk herkenbare stijlelementen van de Amsterdamse School zoals het hoog opgaande zadeldak, het siermetselwerk en de roedenverdeling van de vensters. Er is verder een duidelijke functionele samenhang met de achtergelegen kolk en loopbrug. De ruimtelijke samenhang met de dijk, de waterloop Oude Haven met de nabijgelegen dienstwoningen, en de polder Spuiveld aan de overzijde van de dijk zorgen voor een hoge situationele- en ensemblewaarde. Verder draagt de zichtbare ligging aan de Achterzeedijk bij aan een goede beleefbaarheid. Het pand verkeert in een goede bouwkundige staat en de hoofdvorm benadrukt de architectonische gaafheid ervan.

2.2 De Erfgoedcommissie heeft positief advies gegeven over de aanwijzing van het pand aan de Achterzeedijk 46 tot gemeentelijk monument.

2.3 Dit besluit is in lijn met het voornemen om aan te wijzen als gemeentelijk monument van 20 juni 2023.

2.4 Bij de aanwijzing is rekening gehouden met het gebruik van het monument

Het pand is functioneel voor zijn specifieke bedrijfsvorm. Bij de redengevende beschrijving is daar rekening mee gehouden.

3.1 Het besluit is gekoppeld aan een specifiek adres en wordt meegedeeld aan de eigenaar van het pand.

4.1 Het college heeft advies gevraagd en gekregen van de erfgoedcommissie

Met de brief wordt de erfgoedcommissie op de hoogte gesteld tot welk besluit hun advies heeft bijgedragen.

5.1 De Erfgoedverordening schrijft voor dat het college de raad moet informeren over besluiten tot aanwijzing van gemeentelijke monumenten.

Dit is geregeld in artikel 3, vierde lid, van de Erfgoedverordening Barendrecht 2016.

Overleg gevoerd met

Portefeuillehouder Erfgoed, Juridische Zaken, Erfgoedcommissie

Kanttekeningen

2.1 Waterschap Hollandse Delta, eigenaar van het poldergemaal aan de Achterzeedijk 46, heeft bij brief van 25 juli 2023 een negatieve zienswijze ingediend. Deze is per mail van 14 augustus 2023 desgevraagd toegelicht.

Het Waterschap Hollandse Delta onderzoekt momenteel een alternatief, te weten het realiseren van een omleiding van de watergang van het gemaal. Omdat er nog geen zekerheid is over de uitvoering van een dergelijk alternatief, kan een aanwijzing als gemeentelijk monument een belemmering zijn in de uitvoering van de plannen voor een veilig en goed functionerend watersysteem. Het waterschap is wel bereid om mee te denken over het vervolg. Het proces zou vervolgd kunnen worden op het moment dat er definitieve duidelijkheid is over het wel of niet uitvoeren van de omleiding van de watergang. De fundering van het gebouw is tevens het gewelf waar de hoofdwaterloop doorheen loopt. Daar zit het voorbehoud volgens het waterschap. Het gewelf en de kolk is meegenomen in het voorstel (lees omvang van de bescherming zoals opgenomen in de redengevende beschrijving) tot monumentale status en dat zou toekomstige plannen kunnen belemmeren. Het waterschap geeft verder aan dat zij op dit moment bij het voormalige Waalgemaal aan de Dorpsstraat in Heerjansdam een omleiding aan het uitvoeren zijn, wat een vergelijkbare situatie is. Die ervaring willen zij meenemen in hun definitieve zienswijze. Ze willen graag meedenken na het project in Heerjansdam. Dan hebben ze inzichtelijk hoe en of de werkwijze bij het project in Heerjansdam ook in Barendrecht toegepast kan worden en hoe de cultuurhistorische waarde van het gemaal behouden kan blijven.

De ingediende zienswijze geeft geen aanleiding tot herziening van de voorgenomen aanwijzing als gemeentelijk monument. Het is vanzelfsprekend dat een aspect als monumentenzorg ondergeschikt is aan het belang van veiligheid. Als daar aanleiding voor is zal de gemeente medewerking verlenen. Aanwijzing tot monument staat de (water)veiligheid niet in de weg. Verder blijkt uit de zienswijze geen concrete planvorming of een besluit tot uitvoering van werkzaamheden. Bescherming van een gemeentelijk monument betekent niet dat verandering van het object en aanpassing ten behoeven van een doelmatig gebruik niet mogelijk zijn. De gewenste aanpassingen zijn dan (voor zover ze dat al niet zijn) vergunningplichtig en worden getoetst door een erfgoedcommissie.

Uitvoering/vervolgstappen

Het besluit wordt schriftelijk meegedeeld aan de zakelijk gerechtigden en de erfgoedcommissie. De monumenten worden bijgeschreven op de monumentenlijst en de publiekrechtelijke beperking wordt (definitief) gemeld aan het Kadaster. De aanwijsbesluiten worden gepubliceerd in het Gemeenteblad.

Evaluatie/monitoring

N.v.t.

Financiële informatie

Eigenaren van gemeentelijke monumenten kunnen aanspraak maken op een abonnement bij Monumentenwacht Zuid-Holland waarbij er een vier jaarlijkse bouwkundige inspectie plaats vindt. De kosten voor een abonnement op de Monumentenwacht bedragen € 30,00 per jaar. De bouwkundige inspectie kost circa € 450,00 eens in de 4 jaar. De gemeente vergoedt deze kosten. De totale jaarlijkse kosten als beide panden aangewezen worden als gemeentelijk monument worden geschat op € 60,- en de 4-jaarlijkse kosten op € 900,-. Hiervoor is dekking binnen de bestaande begroting.

Juridische zaken

Tegen het aanwijzingsbesluit van het voormalige poldergemaal aan de Achterzeedijk 46 en de telefooncentrale aan de Kerkweg 1C staat de mogelijkheid van bezwaar en beroep open.

Duurzaamheid

Het onder bescherming plaatsen van panden als gemeentelijke monument draagt bij aan een duurzaam behoud van het cultureel erfgoed.

Communicatie/participatie na besluitvorming

Verzending van brieven en besluiten met begeleidende brief aan belanghebbenden.

Overige PIJOFACH zaken

N.v.t.

Collegebesluiten op de gemeentelijke website

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten om de telefooncentrale aan de Kerkweg 1C en het gemaal aan de Achterzeedijk 64 als gemeentelijk monument aan te wijzen.

Bijlagen

1. Zienswijze WSHD aan Gem Barendrecht inzake Velo.pdf
2. Zienswijze aanwijzing Kerkweg 1c Barendrecht.pdf
3. Brief advies Erfgoedcommissie aanwijzing twee panden.docx
4. Achterzeedijk 46_redengevende omschrijving 2020.pdf
5. Kerkweg 1c_redengevende omschrijving 2020.pdf
6. Aanwijsbesluit Kerkweg 1c.docx
7. Brief bij besluit - Kerkweg 1c.docx
8. Aanwijsbesluit Achterzeedijk 46.docx
9. Brief bij besluit - Achterzeedijk 46.docx
10. Brief Erfgoedcommissie aanwijzing twee monumenten Barendrecht.docx
11. RIB aanwijzing twee monumenten Barendrecht.docx
12. Getekende brief Erfgoedcommissie Barendrecht.pdf
13. Getekende RIB Definitieve aanwijzing 2 monumenten.pdf
14. Getekend aanwijsbesluit Achterzeedijk 46.pdf
15. Getekend aanwijsbesluit Kerkweg 1c.pdf
16. Getekende brief Dijkgraaf aanwijzingsbesluit.pdf
17. Getekende brief KPN aanwijzingsbesluit.pdf